

Vydavateľstvo N Press, s.r.o.
Lukáš Fila, šéf vydavateľstva
Jarošova 1, 831 03 Bratislava

Vec: **Žiadosť o uverejnenie odpovede podľa § 8 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve** (ďalej len „tlačový zákon“)

27. marca 2019 bol v elektronickej podobe Denníka N v rubrike "pseudoveda" uverejnený komentár Otakara Horáka pod názvom "V TA3 vyrobili z pseudovedca a ezo-mudrca Emila Páleša seriózneho vedca". 8. apríla 2019 vyšiel ten istý článok aj tlačou na strane 14 v rubrike "veda" pod názvom "V TA3 vyrobili z ezo-mudrca Emila Páleša vážneho vedca". Tlačená verzia sa od elektronickej líši len pozmenenými nadpismi a krátením niekoľkých viet na konci článku. Elektronická verzia navyše obsahuje hypertextové odkazy, ktoré spresňujú kontext tam uvedených výrokov. Článok reaguje na reláciu "portrét matematika a sofiológa Emila Páleša", ktorú TA3 odvysielala v premiére 2. marca 2019.

Otvorene deklarovaným zámerom článku je dehonestovať moju prácu, totiž varovať verejnosť pred pseudovedcom, ktorého televízia TA3 omylom prezentovala ako poctivého výskumníka. V nadpise aj vnútri článku som viackrát označený za pseudovedca a manipulátora, pred ktorým "*už žiacikovia na základnej škole by sa mali mať na pozore*"; som tam prirovnávaný k "*prívržencom plochej Zeme či vyznávačom chemtrails*". Horák hodnotí moju prácu ako "*ezoterické bludy*", "*kôpku nezmyslov*", "*zlepenec málo právd, množstva poloprávd a vyložených nezmyslov*". Podľa neho "*svojevoľná práca s faktami je pre Páleša typická*" a Páleš "*strieda jeden argumentačný faul za druhým*".

Článok by teda mal obsahovať príklady, ktoré dokladajú moju nekompetenciu: nepravdivé alebo pseudovedecké tvrdenia, iracionálne teórie, nezmysly, svojevoľné nakladanie s faktami a logicky chybné vývody. V skutočnosti však neobsahuje ani jediný pravdivý doklad o tom, že by som sa niečoho takého dopúšťal. **Bezo zvyšku všetko tam uvedené je vymyslené, prekrútené alebo podstatným spôsobom neúplné.**

Horák ma vôbec nekontaktoval, ako dotknutú osobu, o ktorej píše. Niektoré výroky si sám vymyslel, podsunul mi ich a odmieta vysvetliť, odkiaľ ich má. Ďalšie mylné informácie čerpal zo sekundárnych a nespoľahlivých zdrojov, pričom ignoroval dostupné pôvodné pramene, ktoré dokazujú opak. Svojevoľne si vyložil pojmy, ktoré majú v kontexte mojej práce presnú definíciu a podal ich čitateľovi, ako keby mali iný význam. Vety z mojich kníh zasadil do im celkom cudzieho, fantastického kontextu. Syntakticky preštrukturoval jednu moju vetu tak, že z nej urobil nepravdivé tvrdenie. Argumentoval dezinformáciami, ktoré falošne vydával za názor vedy. Skutočné vedecké poznatky, o ktorých panuje celosvetový konsenzus vedcov, podal čitateľom ako nepravdivé alebo také, ktoré som si vymyslel len ja sám. Horák neuvádza pramene mnohých tvrdení a odvoláva sa na anonymných odborníkov, ktorých odmieta menovať. Selektívne využíva negatívne informácie o mne z internetových diskusií, od súkromných klubov a z laickej tlače - takmer celkom však zamlčiava kladné výsledky a posudky, ktoré sú oficiálne, neanonymné, nezávislé a publikované v odbornej tlači. Využíva zastaralé, neaktuálne informácie. Odkazuje na dávno vyvrátenú kritiku. Odborné polemiky, ktoré sa skončili v môj prospech, uvádza ako argument v môj neprospech. Horák väčšinou ani neargumentuje, len zo sprievodných posmeškov a zhadzujúceho tónu reči si čitateľ má domyslieť, že daná vec je nejak nepravdivá, pseudovedecká alebo nezmyselná.

Celý článok je vystavaný ako zoznam mojich tvrdení, ktoré sú v rozpore s názorom vedeckej obce - a to dokazuje ich pseudovedeckosť. Nejde a nemôže ísť o subjektívne hodnotenie redaktora, pretože osobný názor novinára by vôbec nebol smerodajný a nedokazoval by pseudovedeckosť. Subjektívne hodnotenia z princípu nie sú meradlom vedeckosti. Preto je pri väčšine námietok explicitne uvedené a inde sa implicitne rozumie, že proti mne stojí objektívne poznanie vedy. Inak by článok neplnil účel vytýčený rovno v nadpise - dokázať objektívne pseudovedecký charakter mojej práce. V skutočnosti však článok uvádza názory, ktoré vôbec nie sú moje (neexistuje pre nich prameň) alebo to nie sú názory vedeckej obce (čo jednoznačne dokazuje odborná literatúra). Všetky námietky v článku sú v tomto zmysle skutkovo nepravdivé, pretože buď nie sú mojím názorom alebo nie sú názorom vedeckej obce.

Horákov článok, hoci podvedome vedený zlovoľnou duševnou kvalitou, je na takej nízkej úrovni a preplnený toľkými chybami a dokázateľnými nepravdami, že niečo také by svojej redakcii s plným vedomím nebol urobil. V sebaklamnom pocite nadradenosti postupoval tak povrchne, že nepokladal za potrebné vôbec nič pochopiť ani overiť. Navrhol som preto redakcii, aby sme to bez súdnych sporov zahladili ako nedorozumenie. Išlo mi len o to, aby som smel v rovnakej (elektronickej) rubrike čitateľa pravdivo informovať, o čom je v skutočnosti moja práca a ako sa k nej stavajú poprední svetoví odborníci. Čitateľ by tým dostal možnosť overiť si tvrdenia oboch strán a urobiť si vlastný názor. Keby k tomu redakcia privolila dobrovoľne, pokladal by som to za dôkaz, že Váš denník má v jadre čestný úmysel a išlo naozaj len o nepochopenie. V takom prípade som sľúbil rezignovať na žalobu o nactiutľhanie, všetko prepáčiť a v odpovedi redakciu naopak pochváliť za nadštandardnú etiku, pretože sa snaží korigovať svoje chyby. Odmietli ste to.

1. apríla ste odo mňa dostali kratší (dvojstranový) a tiež podrobný (osemstranový) rozbor článku. Dostal ho najprv redaktor, potom šéfredaktor, jeho zástupca a aj Vy sám, ako vydavateľ. Boli ste upozornení, že Horákov článok je plný dezinformácií. Zástupca šéfredaktora Juraj Javorský mal pri osobnom stretnutí pred sebou na stole k dispozícii všetky potrebné dôkazy. Do niektorých nahliadol a presvedčil sa, že ste zverejnili evidentné nepravdy. Všetky ostatné dôkazy mal k dispozícii, aj keď ich nevyužil. Napriek tomu ste v komunikácii z 3. apríla a opakovane 5. apríla odmietli akokoľvek sa ospravedlniť či vykonať nápravu. 9. apríla ste mi poslali "*definitívne a nemenné rozhodnutie redakcie*", že text považujete za "*presný... vecný a slušný*". Vediač, že dezinformujete čitateľa, ste 8. apríla ten istý článok vytlačili aj v papierovom vydaní. Celá redakcia sa tým prihlásila k nešikovnosti svojho redaktora a povýšila ju na cieľavedomý podvod.

Je zrejmé, **ako sa Váš článok dotýka mojej cti a dobrej povesti**: celkom ma profesionálne diskvalifikuje ako nekompetentného. Falošne dokazuje, že som buď diletant alebo podvodník, stojaci mimo vedeckej obce. Do tej miery, do akej mu verejnosť uverí, bude mi znemožnené vykonávať moje zamestnanie. Zatvoria sa mi dvere na univerzitách, pozvania prednášať alebo grantové zdroje. Taký účinok na mnohé katedry mala už kampaň českého hnutia skeptikov proti mne z roku 2008. Vtedajšia kampaň bola tiež iniciovaná novinárskou kačicou a medzitým sa vyjasnilo, že bola bezpredmetná. Váš denník teraz spôsobil to isté a navyše v doteraz nebývalom rozsahu.

Uplatňujem preto moje právo na odpoveď podľa § 8 tlačového zákona č. 167/2008 Z. z. Písomné znenie odpovede je prílohou tejto žiadosti. Žiadam o jej uverejnenie bez zmeny do troch dní v najbližšom vydaní Denníka N, na rovnocennom mieste a rovnakým písmom, ako ukladá zákon. Pretože článok vyšiel dvakrát, jednak v elektronickej ako aj v tlačenej podobe denníka, ale inokedy a mierne pozmenený, prikladám aj dve verzie odpovede - jednu pre elektronické zverejnenie (vrátane hypertextových odkazov) a druhú pre zverejnenie tlačou na papieri.

Nasleduje očíslovaný zoznam nepravdivých, skreslených a neúplných tvrdení. Všetky okrem dvoch posledných boli obsiahnuté v elektronickej aj papierovom vydaní horeuvedeného článku. Body 20 a 21 sa týkajú len elektronickej podoby vydania. Ku každému uvádzam odôvodnenie s odkazmi na dôkazné pramene a k tomu odpoveď. Odpovede ku každému bodu sú v prílohe zhrnuté do jediného textu, ktorý žiadam uverejniť. **Žiadam o uverejnenie oboch mojich odpovedí - odpoveď v prílohe č. 2 do elektronickej podoby denníka a odpoveď v prílohe č. 3 do tlačenej podoby denníka.** Pokiaľ sa tlačový zákon nevzťahuje na elektronickej periodickú tlač, žiadam o uverejnenie odpovede v elektronickej podobe denníka len na základe dobrých mravov a novinárskej etiky, ktorej chcete byť vzorom a všade ju vyzdvihujete.

Vzhľadom na to, že zdôvodnenie obsahuje aj hypertextové odkazy, zasielam žiadosť zároveň na editori@dennikn.sk. V prípade ak mojej žiadosti nevyhoviete, budem si uplatňovať svoj nárok súdnou cestou v zmysle § 10 ods. 2 tlačového zákona v platnom znení.

RNDr. Emil Páleš, CSc.

Prílohy 3 ks:

- 1) Zdôvodnenie - dôkazy o nepravdivosti tvrdení v článku
- 2) Znenie odpovede na elektronickej verzii článku z 27. marca 2019
- 3) Znenie odpovede na papierovú verzii článku z 8. apríla 2019

ZDÔVODNENIE - DÔKAZY O NEPRAVDIVOSTI TVRDENÍ V ČLÁNKU

1) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Vraj podľa neho predátovali Stonehenge... Na svojej stránke aj v dokumente TA3 sa pochváli, že správne predpovedal vek Stonehenge, ktorý vedci – na základe jeho poznatkov (!) – predátovali do 26. storočia pred Kristom."*

Zdôvodnenie: Nikdy, nikde som nenapísal ani nepovedal, že by sa datovanie Stonehenge bolo zmenilo kvôli mne. Horák si to vymyslel! - a vykreslil ma tak pred čitateľmi ako podvodníka, čo sa chvastá neexistujúcimi zásluhami.

V mojej knihe (Páleš, 2012) o tom píšem na strane 569. V dokumente TA3 o tom hovorím v 21. minúte. Ani v portréte na TA3 a ani v článku "Angelológia po dvadsiatich rokoch", kam ukazuje Horákov hypertextový odkaz (a ani nikde inde) sa nič také nenachádza. Horák klame a spolieha sa, že čitateľ si neskontroluje ním uvedené pramene.

Všade, kde sa k tomu vyjadrujem, hovorím a píšem toto: v prvom vydaní mojej knihy som správne odhadol skutočný vek kamenného kruhu v Stonehenge na 4500-4600 rokov a britské univerzity toto datovanie o sedem rokov neskôr potvrdili. Briti však dospeli k tomuto výsledku nezávislým spôsobom (rádiouhlíkom a stratigrafiou), kým ja som sa opieral o štatistické pozorovanie dejinných rytmov a celkový kultúrny kontext doby. Briti teda neopravili datovanie Stonehenge kvôli mne alebo na môj podnet. Nezávislým postupom len potvrdili správnosť môjho výsledku.

Odpoveď: Nikdy som nepovedal, že britskí archeológovia predatovali Stonehenge kvôli mne. Ani v portréte na TA3, ani v mojej knihe ani nikde inde to nie je. Briti len potvrdili moje datovanie inou cestou.

2) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Oslovili sme dvoch archeológov zo Slovenskej akadémie vied, ktorí nám odpovedali, že to nie je pravda a prvé stavby Stonehenge majú okolo 5100 rokov a veľké kamene 4400 až 4100 rokov."*

Zdôvodnenie: Horák tu nepravdivo datuje kamenný kruh v Stonehenge do rokov 2400-2100 pr. Kr. Predstiera dokonca, že ide o názor archeológov zo SAV! Dodáva tak svojmu falošnému tvrdeniu punc odbornej autority a tým ma pred čitateľmi stavia do pozície diletanta, ktorý nevie, čo hovorí. V skutočnosti som to ja, kto uvádzam pravdivé a archeologickou komunitou uznávané datovanie. Hlavná fáza stavby sa odohrala v 26. storočí pr. Kr. (čiže Stonehenge je starý 4500-4600 rokov). Hovoríme tu o gigantických pieskovcových kameňoch, nie o drevených stavbách, ktoré boli na rovnakom mieste ešte skôr, ale nezachovali sa.

V rokoch 2003-2009 sa uskutočnil Stonehenge Riverside Project, v rámci ktorého sa viaceré britské univerzity spojili, aby znovu a dôkladne preskúmali kamenný kruh v Stonehenge a okolitú krajinu. Na čele projektu stál Mike Parker Pearson z univerzity v Sheffielde, ktorý nové poznanie o Stonehenge zhrnul do monografie (Pearson, 2013). Na strane 310 je uvedený výsledok nového konsenzu archeológov: veľké kamene boli vztýčené medzi 2620-2480 pr. Kr. Ku koncu tohto projektu sa skutočne odohralo ono predatovanie, o ktorom píšem a hovorím v TA3.

Horák uvádza staré datovanie, ktoré platilo pred pätnásť a viac rokmi, ale v súčasnosti je prekonané. Mylné dáta možno opísal z Wikipédie, pretože tam vo väčšine jazykov zostalo zastaralé či inak zmätočné datovanie. Len v angličtine pri hesle Stonehenge sú uvedené správne dáta a sú tam aj pramene. Ak opisoval len z internetu, podporil svoje tvrdenie vymyslenými postavami odborníkov zo SAV. Neexistujú, a preto sa nemôžeme dozvedieť ani ich mená. Ak existujú, tak aj oni očividne siahli len po zastaralej literatúre a netušili, čo sa v archeológii európskeho neolitu medzitým odohralo. Nie sú to teda vôbec odborníci, alebo aspoň nie na danú oblasť.

Odpoveď: Archeológovia datujú hlavnú fázu stavby kamenného kruhu Stonehenge do 26. storočia pr. Kr. Môj údaj bol správny. Horák uviedol zastaralé datovanie, ktoré už neplatí.

3) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"...navyššie Amon nebol bohom atmosféry"*

Zdôvodnenie: V mojej knihe (Páleš, 2004) sa na strane 404-405 píše, že egyptský Amon je boh atmosféry a vetra. Ale je to citát v úvodzovkách, pri ktorom je hneď uvedený aj prameň (Komorovský, 1997), kde na strane 96 stojí: *"Amon, boh atmosféry a vetra"*. Profesor Ján Komorovský je azda najväčšia autorita v slovenskej religionistike. Založil katedru religionistiky na Komenského univerzite, ďalej Slovenskú spoločnosť pre štúdium náboženstiev a tiež prvý religionistický časopis na Slovensku, Hieron.

Horák je novinár, ktorý sa nevyzná v religionistike. Vie, že o tom nič nevie. Bez váhania však dezinformuje čitateľa, aby sa zdalo, že moja vlastná práca je plná omylov. Uvádza to ako príklad nepravdivého názoru, ktorý som si podľa neho vymyslel len ja sám. Zatajil čitateľovi, že to nie je môj osobný názor, ale názor vedeckej obce. Bezdôvodne tento vedecký poznatok vyhlásil za nepravdivý - motiváciou mu bolo očividne len želanie nájsť u Páleša chyby. Skutočné chyby nenašiel, tak si ich zopár vymyslel.

Odpoveď: Uviedol som pravdivo, že egyptský Amon bol bohom atmosféry a vetra. Je to názor odborníkov. Citoval som to konkrétne z knihy nášho nestora religionistiky Jána Komorovského.

4) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Podľa Páleša napríklad „angelológia potvrdzuje krátku chronológiu Egypta“ (v skutočnosti bádatelia o dlhej a krátkej chronológii dodnes diskutujú)."*

Zdôvodnenie: Petrieho dlhá chronológia Egypta je dávno a jednomyselne zavrnutá. Žiaden egyptológ na svete ju nezastáva a nediskutuje o nej.

Horák tu hypertextovo odkazuje na môj článok "[Angelológia po dvadsiatich rokoch](#)" a horeuvedenú vetu cituje z tohto článku. Stojí tam toto: *"Angelológia potvrdzuje krátku chronológiu Egypta... archeológovia pracujú s rôznymi možnými chronológiami. Začiatkom 20. storočia poprední archeológovia (ako Petrie) ešte predkladali tzv. dlhú chronológiu. Podľa nej prvá dynastia založila Egypt veľmi dávno, skôr ako 4000 pr. Kr. Dnes sa odborníci zhodli na krátkej chronológii, podľa ktorej sa to odohralo až okolo roku 3000 pr. Kr."*

Hovorím tu teda výslovne o dlhej chronológii, ktorú navrhoval Flinders Petrie ešte pred vznikom rádiometrických metód. V súčasnosti je už vyše sto rokov opustená a žiaden egyptológ o nej rozhodne neuvažuje. Vznik egyptského štátu sa teraz kladie do 31. storočia pr. Kr. Diskutované možné chyby ležia v ráde desaťročí, povedzme plus alebo mínus 50 rokov - ale nie tisíc rokov! Podľa Horáka však egyptológovia dodnes diskutujú o možnom založení Egypta okolo 4000 pr. Kr. Osobne som v redakcii ukazoval knihu oxfordského egyptológa (Shaw, 2000), kde stojí 3000 pr. Kr. Ide o notoricky známe dátum uvedené v každej encyklopédii. Redaktor tu proste podvádza čitateľa, aby vytvoril dojem, že môj názor sa rozchádza s názorom egyptológov.

Odpoveď: Nie je pravda, že archeológovia dodnes diskutujú o dlhej chronológii Egypta od Flindersa Petrieho. Názor, že prvá dynastia bola založená pred viac než 6000 rokmi, je už sto rokov opustený. Uvádza som pravdivo dnes ustálený názor, že sa tak stalo zhruba pred 5000 rokmi.

5) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Páleš ďalej tvrdí, že „faraóni pokladali v každom období iné božstvo za popredné a podľa toho si volili trónne mená“, čo však nie je pravda, ako nám vysvetlili archeológovia zo SAV."*

Zdôvodnenie: Horákovi archeológovia sú literárna figúra, za ktorou sa skrýva len neoboznaný novinár. Žiaden skutočný egyptológ by mu to nepovedal ani vo sne! Každý jeden faraón mal teoforické čiže od niektorého boha odvodené meno. 27 bohov sa vyskytuje v menách 386 známych faraónov 545 krát (Sitek, 2003). Ako hlava štátu si panovník volil do mena predovšetkým toho boha, ktorý stál práve na čele panteónu. Frekvencia božstiev v menách kráľov kopíruje presuny politickej moci. Keď si faraón 2. dynastie Peribsen zvolil meno od Sutecha namiesto od Hora, znamenalo to krvavý politický boj medzi vyznavačmi Hora a Sutecha. Strednú ríšu založili uctievači Amona, Novú ríšu uctievači Aha. 24 faraónov s menami od bohov vojny vyznačuje nepokojné časy, lebo vtedy sa prirodzene dostávajú k moci vojenské rody. Atď.

Horák paušálne popiera všetko, čo poviem. No nepravdivosť všetkého vyvodzuje len z vlastnej predstavy, že som pavec. Nič si neverí. Spolieha sa, že ako ezo-mudrc nemôžem povedať žiaden pravdivý výrok. Svoju osobnú antipatiu však zaodel ako názor akadémie vied.

Odpoveď: Pravdivo som uvádzal, že každý faraón mal meno odvodené od niektorého boha popredného v jeho dobe. Egyptológovia to nepopierajú, naopak, súhlasia s tým.

6) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Páleš pokračuje, že „staviteľom čínskeho múru bol prvý cisár Š'Chuang-Ti, ktorý zjednotil Čínu vo veľkom orifielskom období na prelome letopočtu“. Lenže cisár vládol v 3. storočí pred Kristom, nie na prelome letopočtov."*

Zdôvodnenie: Horák tu syntakticky preštrukturoval moju vetu tak, aby vyznela ako triviálny školácky omyl. Mám vyzerat' ako úplný nedouk, ktorý nie je schopný si ani nalistovať životné dáta najznámejšieho čínskeho cisára.

Táto veta nehovorí, že *"Š'Chuang-Ti zjednotil Čínu na prelome letopočtu"*, ale hovorí, že *"Š'Chuang-Ti zjednotil Čínu vo veľkom orifielskom období" a "orifielské obdobie bolo na prelome letopočtu"*. Časové určenie *"na prelome letopočtu"* sa nevzťahuje k prísudku, ale je vnorené vnútri predložkovej frázy! Orifielské obdobie podľa tradície trvalo od 246 pr. Kr. do 108 po Kr. a cisár zjednotil Čínu na jeho začiatku, v rokoch 221-210 pr. Kr. V knihe (Páleš, 2012) som životopisu prvého cisára venoval celé štyri strany (541-545) a všade uvádzam jeho dáta správne. Iba neuveriteľne arogantná povýšenosť redaktora mohla splodiť takú domnienku, že ani neviem, kedy žil.

Odpoveď: Nenapísal som, že čínsky cisár Š'Chuang-Ti žil na prelome letopočtu. Horák len vytvoril nesprávne čítanie mojej vety tým, že si inak pospájal vetné členy.

7) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Páleš v dokumente TA3 spomenie, že mu udelili Cenu Zdeňka Kleina v oblasti „integrovanej vied o etológii človeka“, čo je síce pravda, no išlo o článok, v ktorom sa ani slovom nespomínajú archanjeli a hovorí sa v ňom to, že údajne existuje akási periodicita vo výskyte umelcov, vedcov či filozofov."*

Zdôvodnenie: Horák tu hrubým spôsobom klame o obsahu článkov, za ktoré bola udelená cena. Fakt, že prestížna Karlova univerzita v Prahe na slávnostnom zhromaždení ocenila moju prácu, je v evidentnom rozpore so zámerom Horákovho článku prezentovať ma ako pomäteného šarlatána. Vysporiadal sa s tým pomocou výmyslu, že odmenená práca bola z inej oblasti a nesúvisela s mojou terajšou prácou, knihami a prednáškami. Tým zaviedol čitateľa k mylnej predstave, že odborníci vlastne neocenili moju súčasnú prácu, ale nejakú inú. Moja súčasná práca by tak stále ešte mohla byť nezmyslom.

Karlova univerzita ocenila články, ktoré sme napísali spoločne s profesorom Miroslavom Mikuleckým (Páleš&Mikulecký, 2004 a 2008). Vyšli v *Neuroendocrinology letters* a sú voľne prístupné na webe [tu](#) a [tu](#). Išlo o dvojicu článkov, ktoré obsahovo na seba nadväzovali a cenu sme dostali za oba (aj keď na diplom sa zmestil len názov prvého). V oboch sa píše o anjeloch, napriek Horákovmu tvrdeniu, že nie. Celé dve strany (594 a 595) sú tam venované viere starých Babylončanov, Egyptanov, Číňanov a Židov, podľa ktorej sa bohovia či archanjeli striedajú cyklicky ako duchovia času. Podľa starých predstáv, v každom storočí mali byť dejiny podfarbené inou duševnou kvalitou. Táto tradícia bola inšpiráciou pre našu hypotézu o 500-ročných cykloch. Ako by sme to mohli nespomenúť? Veď je to téza, ktorú tam práve testujeme a overovať by sa nedalo nič, čo zostalo nesformulované. Práve fakt, že dané periodicity boli popísané už pred tisíckami rokov je dôležitý, lebo dáva celej veci charakter overenej predikcie. Dokazuje to, že danú periodicitu si nepremietame do dejín ex post, len pri spätnom pohľade na dejiny. Bola známa vopred.

Horák tie články buď videl a vie, že nehovorí pravdu. Alebo sa do nich ani nepozrel a svoje želanie, aby boli na inú tému, rovno zverejnil ako fakt. Pri slove *anjel* mu myseľ rovno preskakuje k *nevedeckosti* a z tejto osobnej idiosynkrázie vyvodil domnienku, že články museli byť o inom, no nedal si prácu sa do nich vôbec pozrieť.

Odpoveď: Nie je pravda, že v mojich článkoch, ktoré Karlova univerzita ocenila cenou Zdeňka Kleina, sa nespomínajú archanjeli. Celé dve strany sú venované viere starých Babylončanov, Egyptanov, Číňanov a Židov, podľa ktorej sa bohovia či archanjeli cyklicky striedajú ako duchovia času. Táto tradícia ma inšpirovala k hypotéze o 500-ročných cykloch a v uvedených článkoch je práve predmetom overovania.

8) Skreslené tvrdenie: *"Spojil zamilovanosť, teplotnosť a lietanie... lebo keď sme zamilovaní, chce sa nám „lietať“... ved' zamilovanosť a pocity príjemného tepla spolu súvisia, však? Vedci sa však domnievajú, že teplotnosť vznikla skôr ako obrana pred plesňovými infekciami, hoci jasno v tom zatiaľ nemajú."*

Zdôvodnenie: Nespojil som ich ja. Bežne známy poznatok tu Horák vystavuje posmechu, lebo nepozná biológiu a usúdil, že to má byť môj vlastný pseudoobjav. Čitateľ však tiež nie je biológ a uverí, že prednášam nejakú alternatívnu biológiu.

Lietanie a rozmnožovanie sú úzko spojené. Dospelý hmyz schopný párenia je okridlený. Krídla často narastú iba na obdobie párenia a slúžia na "svadobný let". Aj u vtákov sa dlhé, farebné letky krídel vyvinuli pôvodne ako vejár krásy, ktorým sa okúzľovali pri dvorení (rovnako ako pávi chvost) a až druhotne sa adaptovali na lietanie. Sú to učebnicové veci zo zoológie. Takisto teplotnosť je úzko spojená so sociálnymi väzbami. Teplotné vtáctvo a cicavce sa vyznačujú práve rozvojom emocionálneho mozgu, životom v pároch a starostlivosťou o potomstvo. Tá istá zákonitosť sa prejavuje aj u sociálneho hmyzu a plazov, ktoré sa starajú o mladé.

Evolučná biológia dokonca vyslovuje hypotézu, že práve starostlivosť o potomstvo bola priamo motorom vzniku teplotnosti (Koteja, 2004). Horák uvádza inú hypotézu, o obrane proti plesniam - ako keby tá bola jediná alebo mala väčšiu podporu. Horeuvedené zoologické fakty však platia bez ohľadu na to, ktorá hypotéza sa nakoniec presadí.

Horák v celom článku vychádza z jedného základného omylu - domnieva sa, že sa priem s vedcami o nejaké faktické poznatky. Nerozoznáva totiž medzi vedou a filozofiou a nechápe vzťah filozofie k vede. Ťažisko mojej práce leží viac vo filozofii, ktorá zovšeobecňuje vedecké poznatky a spätne z nej vyplývajú myšlienkové podnety pre vedu. Také podnety však musia byť overené ešte vedou samotnou. Nemením poznatky vedcov a ani nevyhlasujem neoverené filozofické intuície za vedecké poznanie.

Navrhol som napríklad, že pri zážitku tepla pri srdeci sa v ňom (asi) tvoria protirakovinové látky. Bola to racionálna intuícia plynúca z integrálnej filozofie. Nebol to vedecký poznatok až dovedy, kým ho neoverili na univerzite v Južnej Floride. V súčasnosti je to už komerčný artikel, do ktorého Američania investujú štvrt miliardy dolárov. Medicínskym objaviteľom je profesor David Vesely, pretože on izoloval túto látku v skúmavke. Ja k takým veciam prispievam skôr ako filozof. Filozofická intuícia predchádza vedu a poskytuje hypotézy, ktorých overovaním sa veda začína.

Skúmam stredovekú filozofiu dejín a prírody, ktorá nie je vedou v modernom zmysle slova, pretože je založená na inej myšlienkovvej paradigme - na analogických korešpondenciách. Práve jej inakosť je podnetná a občas z nej vplynú aj podnety pre vedecký výskum, ktoré sa potvrdia. Hoci jej hlavná aplikácia leží v praktickom živote. Za filozofiu sa neudeľuje Nobelova cena! Slovom "zabudnutý génus, ktorého výnimočné objavy čoskoro ocení Nobelov výbor", Horák zavádza čitateľa k mylnej predstave, že chcem za filozofiu dostať vedecké ocenenie a zároveň k predstave, že moje filozofické podnety zostali zabudnuté a nevedli k prakticky užitočným veciam.

Odpoveď: Nie je pravda, že lietanie, teplotnosť a zamilovanosť som spojil ja sám. Hmyzu rastú krídla pri svadobnom lete, vtáčie letky sa vyvinuli v kontexte pohlavného výberu, teplotné živočíchy sa vyznačujú emočnými väzbami a starostlivosťou o potomstvo. Sú to známe poznatky zoológie a evolučnej biológie.

9) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Keď Páleš v dokumente TA3 povie, že „hemisféry jednotlivca sú striedavo aktívne“, laik pokrčí ramenami, niektorí si možno povedia „fíha“, no odborníka ide rozdrapiť."*

Zdôvodnenie: Horák tu nehanebne popiera existenciu celého výskumného odvetvia v neurovede!

Je všeobecne známym poznatkom, že mozgové hemisféry sa špecializujú a sú nerovnako aktívne pri rôznych činnostiach. Toto striedanie má aj svoju periodickú zložku známu ako ultradiánne rytmy. Najznámejším z nich je približne 90-minútový cyklus mozgových vln označovaný ako **BRAC**. Pozná ho každý druhý laik, pretože spolu s ním sa strieda aj snový (REM) a bezsený spánok (NREM). Ultradiánne rytmy a striedavá aktivácia mozgových poglobúl sú predmetom rozsiahleho výskumu a sú o tom stohy odbornej literatúry. Napríklad Shannahoff-Khalsa (2008) je zborník na túto tému. Margarete Schauer, psychologička na univerzite v Konstanzi, nedávno ocenená medailou Augusta Forela, zakončuje svoju prácu slovami: *"Viac než 50 štúdií dokladá tento cyklus"* - a to je reč o stave pred dvadsiatich rokov (Schauer, 1998).

Hoci presná povaha a funkcia ultradiánných rytmov je stále predmetom skúmania, nikto nepochybuje, že existujú. Horák to celé podáva tak, ako keby som si niečo sám vymyslel, o čom žiaden odborník nikdy nepočul. Aj táto lož slúži rovnakému zámeru vykresliť ma len ako ezo-mudrca, čo stojí mimo mainstreamovej vedy.

Odpoveď: Nie je pravda, že odborníci nepoznajú striedavú aktiváciu mozgových hemisfér. Ultradiánne rytmy mozgu sú všeobecne známe a existuje o nich veľké množstvo odbornej literatúry.

10) Nepravdivé skutkové tvrdenie: *"Aby toho nebolo málo, striedanie hemisfér sa podľa Páleša odohráva aj na dejinnej škále a trvá 250 rokov."*

Zdôvodnenie: Toto tvrdenie je nepravdivé v tom zmysle, že je uvedené ako príklad pseudovedy, nad ktorou *"odborníka ide rozdrapiť"*. Jednoznačne to nie je pseudoveda.

Striedavou prevahou činnosti pravého a ľavého mozgu v dejinách sa zaoberajú renomovaní psychológovia ako Chris McManus z univerzity v Londýne (McManus, 2003) alebo oxfordský psychiater Iain McGilchrist (McGilchrist, 2010) v ôsmej kapitole svojej knihy. Sme v spojení a ja som k tomuto výskumu prispel zistením, že v dejinách matematiky sa periodicky strieda sklon ku geometrizácii so sklonom k aritmetizácii. Naznačuje to striedavú aktiváciu mozgových poglobúl, pretože centrá aritmetiky sú v mozgu uložené naľavo a priestorové vnímanie zase napravo. Pred nami to už skúmal Hufschmidt a iní.

Je to rozpracovaná hypotéza, ktorá ešte nedospela k ustálenému konsenzu, aký sa zvykne utvoriť až po desaťročiach debát medzi odborníkmi. Buduje ale na serióznej evidencii: štatisticky spracujeme desaťtisíciky dát o dejinách. Aj keby sa nakoniec potvrdila len čiastočne alebo vôbec, stále to bude len neúspešná vedecká hypotéza. Nikdy nie pseudovedecká, pretože je racionálna, empirická a falzifikovateľná. Väčšina vedeckých hypotéz sa bežne nepotvrdí - ale práve tým sa líšia od pseudovedeckých, že sa dajú verifikovať alebo vyvrátiť.

Ak sa v tom Horák vyzná lepšie, má možnosť predložiť svoje námietky na odbornom fóre. Je to neuveriteľná drzosť, že sa ako jasnovidec cíti oprávnený vopred zavrhnúť danú tézu - keď my, čo ju naozaj skúmame, sme po rokoch práce zatiaľ sami nedospeli k jej vyhodnoteniu.

Odpoveď: Existuje aj evidencia, že mozgové poglobule sú nerovnako aktívne v dlhých cykloch počas dejín. Zaoberajú sa ňou špičkoví psychiatri z Oxfordu, Londýna a prispel som k nej aj ja. Aj keby sa nakoniec nepotvrdila, bude to stále len neúspešná vedecká, nikdy nie pseudovedecká hypotéza. Nie je dôvod označovať to za pseudovedu.

11) Nepravdivé a neúplné skutkové tvrdenie: *"Dejinný cyklus sa podľa Páleša prejavuje aj v dejinách filozofie... Z počtu riadkov o Aristotelovi, Augustínovi alebo Kantovi vo filozofických slovníkoch teda vyvodil ich váhu, z čoho odvodil existenciu 500-ročných (michaelských) cyklov. Takáto metóda ja sama osebe pochybná..."*

Zdôvodnenie: Archanjel Michael je v kresťanstve považovaný za patróna a inšpirátora filozofov. Nevieme, čím je to spôsobené, ale je holým faktom, že celosvetová tvorivosť v dejinách filozofie koreluje s obdobiami kedysi označovanými ako michaelské. Nie je to "podľa Páleša" či nejakej knihy, ale platí to pre všetky pramene o dejinách filozofie na svete. Metóda, pomocou ktorej to vieme, nie je pochybná, ale je to štandardná metóda v historiometrii, ktorú používajú všetci. No spočíva v ďaleko náročnejších kritériách, než len tých, ktoré opísal Horák.

Horák si tu vytrhol jednu vetu zo 68-stranovej diskusie na danú tému s vedúcim olomouckej katedry filozofie, profesorom Ivanom Blechom. Zisťujeme tam, že michaelský rytmus filozofie platí všade a vždy - teda nielen v západnej civilizácii, ale aj v ďalších a nielen z pohľadu súčasnosti, ale aj keby sa rovnaká štúdia urobila v stredoveku či staroveku. Krivky svetovej filozofickej tvorivosti som nezostavil len ja na základe jednej knihy - ale zostavili ich s rovnakým výsledkom prvotriedni antropológovia a sociológovia ako Sorokin (1962), Kroeber (1969) alebo Murray (2003) a všetci používajú vážený zoznam osobností ako štandardnú metódu. Každý filozof má priradenú váhu podľa citovanosti, koľko priestoru sa mu venuje v prameňoch (napokon aj výkon a odmeny žijúcich akademikov sa vyhodnocujú podľa indexu citovanosti).

Murray vypočítal, že Cronbachovo alfa pre dejiny filozofie je 0,93. To znamená, že ak si zvolíme ľubovoľnú podmnožinu existujúcich prameňov o dejinách filozofie, výsledok bude vždy rovnaký so

spoľahlivosťou viac ako 90%. Akoukoľvek metódou a z akýchkoľvek prameňov vždy vyjde jedno a to isté: filozofov je v michaelských obdobiach najviac a najlepších. Všetko toto - vrátane zobrazených číselných výsledkov a grafov - mal Horák pred očami, keď nazeral do uvedenej diskusie. Všetko zamľčal, či skôr vôbec nevnímal význam celého textu, pretože iba lovil náhodné vety, aby ma niečím usvedčil. Vôbec si nevšimol, že diskusia skončila v môj prospech. A štandardnú metódu podal ako môj osobný výmysel.

Odpoveď: Vážený zoznam tvorivých osobností nie je pochybná, ale štandardná metóda na zostavovanie kriviek tvorivosti v historiometrii. Filozofická tvorivosť v dejinách celosvetovo je maximálna v čase tradične označovanom ako obdobia patróna filozofie, archanjela Michaela. Je to fakt nezávislý od výberu prameňov aj metódy.

12) Nepravdivé skutkové tvrdenie: "...navyše nesedia ani 500-ročné cykly..."

Zdôvodnenie: Existenciu 500-ročných cyklov nezávisle potvrdil rad akademických pracovísk po celom svete a sám "otec chronobiológie", Franz Halberg navrhol, aby sa volali "cirkasemimileniálne cykly Páleša a Mikuleckého". Pretože nikto iný neštudoval tieto cykly tak dlho (30 rokov) a tak podrobne ako ja. Cirka-semi-mileniálne v preklade z latiny znamená *približne-pol-tisícročné*.

Z tučta štúdií uvediem dve novšie, ktoré priniesli potvrdenie s mimoriadnou presnosťou. Zverejnili ich Geofyzikálny ústav čínskej akadémie vied (Xu, 2014) a čínska Univerzita geologických vied vo Wuhane (Zhu, 2017) v najprestížnejších časopisoch *Nature* a *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. Hlavný autor tej prvej mi poslal blahoprajný email, že naša **predpoveď** spred dvadsiatich rokov bola presná. Porovnaním synchronných politických kolapsov dvoch vzdialených civilizácií (Číny a Egypta) sme s profesorom Mikuleckým vytušili klimatický cyklus s dĺžkou periódy 505 ± 10 rokov so suchou a chladnou fázou na prelome 3., 4. storočia a pravdepodobným príčinným mechanizmom v cykloch slnečnej aktivity. Paleoklimatológia to vďaka pokroku meracích techník v posledných desaťročiach potvrdzuje nezávislými metódami.

Profesor Franz Halberg donedávna viedol Výskumný ústav chronobiológie na univerzite v Minnesote a je vo svojom odbore zakladajúcou postavou, ktorá presadila elementárne pojmy ako *cirkadián*, *cirkaseptán* (a v našom prípade *cirkasemimilenián*). V roku 2004 Halberg hosťoval a prednášal na Prírodovedeckej fakulte Komenského univerzity. Vo svojej prednáške predniesol a tiež písomne publikoval toto:

„Potvrďujeme zistenia Páleša a Mikuleckého pomocou lineárnej a nelineárnej rytmometrie pre výskyt veľkých lekárov, dejepiscov a básnikov v dejinách... Chronobiológia sa musí sústrediť aj na skúmanie takýchto približne 500 až 600-ročných rytmov vo vývoji ľudskej kultúry, o akých podali správu Páleš a Mikulecký... Je to sľubný príspevok k transdisciplinárnej vede.“ (Halberg, 2004, strana 170).

A v roku 2009 znova na Masarykovej univerzite v Brne toto: *„Uvedené čísla potvrdzujú bádanie Prof. Miroslava Mikuleckého a Dr. Emila Páleša, ktorí ako prví zdokumentovali cirkasemimileniálne cykly vo výskute vynikajúcich osobností v kultúrach na rôznych kontinentoch, zdanlivo bez vzájomného prepojenia.“* (Halberg, 2009, strana 66).

Kde berie jeden dokonale neznaľý novinár tú opovážlivosť vyslovovať o tom akékoľvek vlastné úsudky? S bohorovným jednoslovným rozsudkom hádže do koša medzi pavydy pol tučta odvetví: paleoklimatológiu, archeológiu, religionistiku, historiometriu, neurovedu, zoológiu... a s nimi tisícky bádateľov na špičkových pracoviskách. Podľa neho všetci prišli o rozum spolu s Pálešom!

Odpoveď: Nie je pravda, že existencia 500-ročných rytmov sa nepotvrdila. Nezávisle ju potvrdilo aspoň pol tučta špičkových výskumných pracovísk po celom svete. Sám "otec americkej chronobiológie", profesor Franz Halberg osobne to predniesol na Komenského univerzite v Bratislave aj na Masarykovej univerzite v Brne. Potvrdil naše prvenstvo a navrhol, aby sa tieto rytmy volali "cirkasemimileniálne cykly Páleša a Mikuleckého". Ich skúmanie vytýčil ako novú úlohu chronobiológie.

13) Skreslené tvrdenie: "...môže niektorých ľudí očariť.. že „hmotárska veda“ (Pálešov výraz), ktorá nepracuje s nadprirodzenom, je fuj."

Zdôvodnenie: Slovné spojenie "hmotárska veda" u mňa nepoukazuje na žiadne nadprirodzeno. Horák si ho svojvoľne vyložil tak, že navrhujem vedu nahradiť iracionálnou mystikou. V skutočnosti

ide o to, že v každej epoche je vedecké myslenie podfarbené filozofickými predpokladmi a vedecky nedokázateľnými intuíciami, ktoré označujeme ako paradigma či epistéma. Veda 19. storočia bola podfarbená filozofickým materializmom a determinizmom. Je to fakt z dejín vedy.

Svojevoľným výkladom ma Horák diskredituje a robí zo mňa ezo-mudrca.

Odpoveď: Slovným spojením "hmotárska veda" som nenavrhol, aby veda pracovala s nadprirodzenom. Vyjadruje len to, že veda 19. storočia bola podfarbená extrémnym filozofickým materializmom.

14) Fatálne skreslené tvrdenie: *"Podľa neho sa archanjeli striedajú v istých dejinných cykloch... duchovné inteligencie sfér planét v slnečnej sústave sú zodpovedné za striedanie ríš, kulmináciu tvorivosti či jej úpadok, globálnu zmenu náboženstva, politického zriadenia alebo morálky... Keď svetu vládol archanjel spôsobujúci zamilovanosť, objavili sa podľa Páleša v živočíšnej ríši vtáky... Amon sa stal hlavným bohom s príchodom archanjela Zachariela. Také tvrdenie sa však nedá dokázať."*

Zdôvodnenie: Nie podľa mňa, ale podľa babylonských kňazov a kresťanských mníchov!

Stredovekí učitelia, ako Johannes Trithemius (1508) a ďalší písali o cyklickom striedaní duchov času. Pre mňa taký starobylý text nie je predmetom viery, ale predmetom skúmania. To je veľký rozdiel! Religionistika nie je náboženstvo. Zaoberá sa náboženskou skúsenosťou, ale s pomocou kritickej metódy. Nevychádzam z viery v anjelov, ale sa pýtam, čo sa pod slovom *archanjel* fakticky myslelo? Je to psychická skúsenosť, pre ktorú dnes máme modernejšie slovo *archetyp* a na kolektívnej úrovni *paradigma*, *epistéma*. Sú to intuície, ktoré podmieňujú správanie jednotlivcov i celých národov aj kultúrnych epôch. Horák ma videl, ako to v piatej a znova siedmej minúte na TA3 vysvetľujem, že *"Michael a Gabriel... čo sa vtedy tak nazývalo, pokračuje dnes ako myšlienkové prúdy... kolektívne intuície... dobové nálady..."*.

Hlavným predbežným výsledkom mojej práce je téza, že staroveká angelológia očividne popisovala reálne vlny tvorivosti v dejinách kultúry. Cyklické kultúrne vzorce ďalej korešpondujú s archetypálnymi štruktúrami v biografii a typológii osobnosti, pričom korenia už v geologických epochách evolúcie Zeme. Potvrdil som stredovekú angelológiu práve len v tomto, empirickom zmysle. Výsledkom tridsiatich rokov výskumu je zistenie, akú skúsenosť vlastne mali naši predkovia na mysli, keď používali slovo *archanjel*. U mňa je to presný termín, ktorého význam je vymedzený 1500 stranami mojej práce. Prekrucovať ho do inej polohy znamená podvádzanť.

Minuciózný rozdiel medzi empirickým a metafyzickým významom pojmu *archanjel* pravdaže uniká postrehu netrepezlivého a zlomyseľne naladeného redaktora. Ak ma čitateľ pochopí tak, že naivne verím v okridlené bytosti, tak som uňho skončil. Z vedca je razom ezo-mudrc. Presne to aj Horák chce a preto presadzuje moje myšlienky do iracionálno-fantazijnej polohy "nedokázateľných duchovných inteligencií".

V skutočnosti sú to obyčajné tvrdenia. Trithemiovo (1508) zacharielské obdobie sa začína rokom 2017 pr. Kr. a práve okolo toho roku sa Amon vyšvihol do čela egyptského panteónu. Oba dátumy sa proste zhodujú. Zaujímavé na tom je to, že Amon už v staroveku stotožňovali s Jupiterom a Zachariel je archanjel Jupitera. Nie je tu reč o niečom neuchopiteľnom, ale o konkrétnych psychických vzorcoch. Neimplikuje to nič nadprirodzené. Vtáky sa skutočne vyvinuli v období, ktoré podľa zoroastrizmu spadá pod vládu bohyně lásky. Ak mám tieto staré náuky skúmať a porozumieť im, musím sa vyjadrovať v pôvodných termínoch, ktoré sú im vlastné.

Čo všetko sa ďalej skrýva za kultúrnymi vzorcami a rytmami, zostáva otvorenou otázkou. Nevyklučuje to náboženskú vieru, ale ju ani nepotvrzuje. Žiaden metafyzický záver som neurobil.

Toto prekrucovanie mojich čisto empirických zistení do okultisticko-špiritistickej polohy je zbraň, ktorá najúčinnejšie ubližuje samotnej veci, mne osobne a dopadá aj na mojich spolupracovníkov, ktorým zastávajú granty na ich vlastné projekty.

Odpoveď: Horák mylne presadil moje texty z vecného do nadprirodzeného kontextu. Religionistika nie je náboženstvo, ale veda, ktorá skúma náboženstvo. Staroveká náuka o anjeloch a bohoch je pre mňa predmetom skúmania, a nie predmetom viery. Potvrdil som ju len v empirickom, nie metafyzickom zmysle. V kolektívnom nevedomí ľudstva sa skutočne s istou pravidelnosťou striedajú archetypálne dominanty. Čím je to spôsobené, o tom nepadol zatiaľ žiaden definitívny záver. Testovali sme najmä hypotézu, že periodická slnečná činnosť ovplyvňuje neuroendokrinný systém, a to nie je nadprirodzený faktor. Náboženskú vieru to nevyklučuje ani nepotvrzuje.

15) Veľmi neúplné tvrdenie: *"V TA3 však pozabudli spomenúť, že dotyčného pána považujú vo vedeckej obci za šarlatána."*

Zdôvodnenie: Horák uprednostňuje anonymné zákulisné reči pred podpísanými kladnými posudkami a výsledkami. Uprednostňuje svet klebiet pred odbornými časopismi, konferenciami a oceneniami. Ukazuje tým svoju zaujatosť a úplné odkotvenie od ideálov novinárskej etiky.

V článku takmer niet zmienky o kladných posudkoch a vyhláseniach špičkových odborníkov. Okrem už spomínaného Franza Halberga medzi nich patrí najznámejší súčasný expert na historiometriu, Dean Keith Simonton z kalifornskej univerzity v Davise. Recenzoval a doporučil náš článok v *Comparative Civilizations Review* (Páleš&Mikulecký, 2006). Ďalej mnohonásobný profesor a čestný profesor Peter Fedor-Freybergh, ktorý presadil ono ocenenie na Karlovej univerzite. Tiež bývalý riaditeľ Ústavu klasickej archeológie v Prahe, profesor Jan Bouzek, ktorého kladný posudok je tu. Kladný posudok na moju knihu napísal aj niekdajší člen predsedníctva Československej akadémie vied a riaditeľ Umenovedného ústavu SAV, profesor Ján Dekan.

Horák mal všetko pred očami na mojej stránke v rubrike "recenzie" - ale čo nechce, nevidí. Najlepší slovenský špecialista na biometriu, profesor Miroslav Mikulecký, sa v jeho článku skrýva za neutrálnym označením "spoluautor". Horák sa nezmienil, že tým spoluautorom nie je žiaden ezo-mudrc, ale zaslúžilý profesor s vyše 1500 citáciami. Čitateľ by sa totiž zarazil nad tým, prečo sa toľko akademických seniorov podpisuje pod jednu prácu s bláznom.

Oproti preukázateľným úspechom kladie Horák na druhú miskú váh len svoje vlastné tvrdenie, že *„vo vedeckej obci ma považujú za šarlatána“*, za ktorým však nie je uvedené žiadne meno. Klebety totiž kolujú, ale seriózný človek sa pod nich nepodpíše - lebo pri vážnom overovaní práve zistí, že sú to iba klebety. Horák tu klame nielen nevyváženosťou svojich informácií, ale principiálne: zamieňa totiž nezáväzné klebetenie za zodpovedný, odborný diskurz. Do odborného diskurzu patrí len to, čo je transparentné, dohľadateľné, otvorene vydiskutované a má to tvár živého človeka či inštitúcie. Anonymné zákulisné reči nemôžu slúžiť ako kritérium vedeckosti diela.

Horák spomenul len jedinú pochvalu, ale hneď ju aj odvyvetlil tým, že dotyčný je asi môj priateľ a nie je objektívny. Generálny riaditeľ Slovenského národného múzea, Viktor Jasaň vyzdvihol moju prácu v katalógu výstavy o Etruskoch. Denník N ho preto napadol a falošne obvinil z ezotericizmu, ktorý vraj vedie k fašizmu. Pritom v mojej charakteristike Etruskov ide len o to, že mali rozvinutú obrazotvornosť a ďalšie ženské kvality - nemá to nič s ezoterikou ani fašizmom. Redaktori denníka štvú dav, aby ostrakizovali každého, kto sa opováži so mnou spolupracovať.

Odpoveď: Horákovo tvrdenie, že vo vedeckej obci ma považujú za šarlatána, je veľmi nevyvážené čo do množstva i kvality zdrojov. Zamieňa totiž nezáväzné klebetenie za zodpovedný, odborný diskurz. Uprednostňuje laickú tlač a anonymné zákulisné reči, pod ktoré sa nikto nechce podpísať. A ignoruje kladné posudky či výsledky, ktoré sú oficiálne, overiteľné a zverejnené v recenzovaných odborných časopisoch. Horák pominul vyše pol tučta vedeckých seniorov a viacnásobných profesorov, ktorí sú mojimi recenzentmi a spoluautormi.

16) Neúplné tvrdenie: *"Pálešova náuka vyviedla z miery aj českého teológa a religionistu Ivana Štampacha."*

Zdôvodnenie: Ide o trinásť rokov starú a prekonanú recenziu. Odvtedy sme sa s profesorom Štampachom dorozumeli a má teraz kladný vzťah k mojej práci. Za tých trinásť rokov sa totiž výrazne zdokonalila a je o nej lepšie informovaný.

Horák všade cituje zastaralú kritiku pred desiatich a viac rokov. Keby som ja sám chronologicky neuchovával bývalé názory oponentov na mojej vlastnej stránke, väčšinu by už ani nenašiel. Horákovo článok však ignoruje časový vývoj a vyústenie tam zaznamenaných odborných polemík. Ivan Štampach, Pavol Haviernik aj Ladislav Hohoš po vyjasnení pojmov a metodológie zmenili svoj postoj na kladný. Ďalší sa iba odmlčali a stíchli, keď sa ukázalo, že vlastne nevedeli, o čo ide.

Treba tie diskusie dočítať do konca. Alebo ešte jednoduchšie - opýtať sa zúčastnených, o čo išlo a ako to dopadlo. Sám som sedem rokov redigoval časopis *Sophia* a keď som niekoho kritizoval, dal som mu to vopred prečítať, nech ma upozorní, ak mu krivdím. O takom štandarde etiky novinára sa redaktorom v Denníku N zrejme nesníva.

Odpoveď: Profesor Ivan Štampach a ďalší oponenti postupne zmenili svoj postoj na kladný spolu s tým, ako sa moja práca zdokonaľovala.

17) Neúplné tvrdenie: "V roku 2008 udelil Pálešovi cenu aj Český klub skeptikov Sisyfos... za šírenie pavedy."

Zdôvodnenie: V udeľovacej reči sa špecifikuje, za čo presne mi anticenu udeľujú: za pseudovedecký dôkaz existencie anjelov. Celá vec sa odvinula od novinárskej kačiče z roku 2005. Novinárka miestnych novín korunovala bez môjho súhlasu rozhovor nadpisom "Existencia anjelov vedecky dokázaná!" Hoci priamo v tom článku hovorím, že sú to archetypy kolektívneho nevedomia, ktoré sa kedysi volali archanjelmi. Skeptici sa toho chytili, rýchlo mi udelili bludný balvan a rozbehli difamačnú mašinériu: rektor každej univerzity, kde som prednášal, dostal rozhorčený list, že prednášam okultizmus a pavedu.

Bolo to unáhlené. Udelili mi cenu za niečo, čo som nikdy netvrdil. Naopak, v každej mojej knihe a článku stálo, že nepredkladám vedecký dôkaz žiadneho nadprirodzena. Otázkou príčin za dejinnými rytmi som ponechal výslovne otvorenú pre viacero možných vysvetlení. Jedným z nich bola neuroendokrínologická hypotéza, ktorú sme testovali s profesorom Mikuleckým. Hovorila o vplyve Slnka na mozgovú štruktúru pochádzajúce z evolučnej minulosti Zeme. Horák ju vo svojom článku sám spomína a nenapadlo ho, že Slnko nie je nadprirodzený faktor.

Členovia Sisyfa žiaden pseudovedecký dôkaz anjelov v mojich knihách nenašli. Zabudli sa totiž do nich najprv pozrieť, než mi udelili balvan. Jiří Grygar, Václav Hořejší, Ivan Blecha si to postupne uvedomili a ďalšia debata sa stočila na hľadanie námietok iného druhu, pretože pôvodná námietka bola omyl. Ďalší, ako Jiří Heřt sa už len bez ospravedlnenia odmlčali, keď nedokázali doložiť svoje falošné obvinenia dôkazmi. Anticenu teda udelili, ale omylom.

Odpoveď: Horák citoval zastaralú kritiku pred desiatich-pätnástich rokov. Neúplne tým informoval čitateľa, pretože väčšina týchto odborných polemík sa časom vyvinula v môj prospech. České hnutie skeptikov mi udelilo anticenu za "pseudovedecký dôkaz existencie anjelov", ale je potrebné dodať, že ja som žiaden taký dôkaz nikdy nepredkladal. Bola to novinárska kačica. Dialóg s českými kolegami sa medzitým stočil k námietkám, ktoré sa už netýkajú pôvodného obvinenia z pseudovedeckosti.

18) Extrémne neúplné tvrdenie: "K Pálešovej práci mal výhrady aj bývalý predseda Českej štatistickej spoločnosti Gejza Dohnal."

Zdôvodnenie: Zmysel tejto vety je spochybníť moje matematické metódy a naznačovať, že sú podľa odborníkov chybné a vedú k neplatným výsledkom. Je tu však zamlčaná jednoznačná evidencia, že to tak nie je.

Autormi mojich algoritmov sú člen korešpondent SAV a bývalý riaditeľ Matematického ústavu SAV, profesor Lubomír Kubáček; profesor Jozef Komorník, vtedy vedúci Katedry aplikovanej matematiky Komenského univerzity; profesor Miroslav Mikulecký, ktorý 50 rokov štatistiku vyučoval a prakticky aplikoval na Lekárskej fakulte UK; doktor Peter Kvasnička, ktorý pracuje na jednej z najnáročnejších štatistík na svete - pri veľkom hadrónovom urýchľovači v CERNe a viacerí ďalší. Používame štandardné nástroje matematickej štatistiky, aké používajú všetci. Keby boli chybné, tak vedecké štúdie po celom svete by boli rovnako chybné. Patrí k nim napríklad Halbergova kosínová regresia (Halberg, 1982), Lomb-Scarglov periodogram, Fisherov test signifikancie v harmonickej analýze (Fisher, 1929) a mnohé ďalšie, vrátane takých, čo boli špeciálne vyvinuté pre potreby môjho výskumu profesionálnymi slovenskými štatistikmi.

Profesor Dohnal nespochybňoval štandardné matematické metódy ani kompetenciu svojich renomovaných kolegov. O našich matematických metódach nebol vôbec informovaný - z dvadsiatich, ktoré využívame, sa dozvedel iba o dvoch. Mal k dispozícii len niekoľko strán textu, kde som sa pre stručnosť dopustil nepresných a dvojznačných formulácií. To otvorilo dvere pochybnostiam, či postupujeme správne. Domnieval sa, že robíme chybu, ktorú sme nerobili. Zároveň však uznal, že periodicita v mojich dátach je často viditeľná priam voľným okom a potvrdí sa bez ohľadu na to, akú štatistickú metódu zvolíme.

Dohnalovo kritické vyjadrenie slúžilo tiež účelovej objednávke - tvorilo súčasť narýchlo robenej difamačnej kampane skeptikov z roku 2008. Na ten účel si profesor vybral maximálne krátky text, ktorý komentoval, pričom o presný a úplný popis našej matematiky nejavil záujem. Vypichnúť jedno okrajové

nedorozumenie spred jedenástich rokov a zároveň ignorovať stonásobne vážnejšiu evidenciu, ktorá svedčí o opaku, je od Horáka extrémne neobjektívny novinársky postup.

Odpoveď: Profesor Dohnal vyslovil výhrady, ale len k mojim slovným formuláciám, ktorých som sa na jednom mieste dopustil a viedli k nepochopeniu nášho postupu. Nepochybné naše matematické metódy, ktoré sú štandardné a garantované špičkovými slovenskými odborníkmi na štatistiku. Jeho pripomienky nemali žiaden dopad na platnosť našich výsledkov.

19) Celkový nepravdivý predpoklad a podsunuté tvrdenie: "Pseudoveda/veda... vyrobili z pseudovedca/ezo-mudrca seriózneho/váženého vedca... čo je Martin Daňo v žurnalistike, je Emil Páleš vo „vede“, presnejšie pseudovede... spraví TA3 nabudúce dokument s prívržencom plochej Zeme?"

Zdôvodnenie: Horákovu hlavnú obvinenie sa zakladá na podsunutom predpoklade, ktorý stojí v pozadí celého článku. Obviňuje ma z pseudovedy (pavedy) a jeho článok je postavený ako zoznam mojich pseudovedeckých tvrdení. Lenže pseudovedou by mohlo byť jedine to, čo sa samo vyhlasuje za vedu! Kedy a kde som moju filozofiu vyhlasoval za vedu? Nevyhlasoval a preto ani nie je pseudovedou.

Učebnicová definícia hovorí, že úlohou filozofie je zovšeobecňovať poznatky konkrétnych vied. Ale Horák práve to mylne chápe ako príznak pseudovedeckosti a "pocitu, že viem všetko". Na Horákovom zozname príkladov pseudovedy sa ocitá stredoveká angelológia, ktorú rekonštruujem, ba aj Herderovsko-Štúrovská vízia budúcnosti Slovanstva. Ako by sa mohli stať Herderova filozofia či Štúrovský mravný ideál pseudovedou? Nemôžu. Veď mravný idealizmus nepopisuje skutočnosť (čo je doména vedy), ale práve naopak - vytyčuje, ako by sa mala zmeniť!

Horák si poplietol metodologické roviny. Nerozoznáva medzi vedou, filozofiou a osobným presvedčením. Filozofia je niečo iné ako veda, má svoju vlastnú metódu. Preto existuje veľa filozofií, kým veda je iba jedna. Dá sa rozvíjať platónska, konfuciánska i marxistická filozofia - je to myšlienkový systém, uhol pohľadu na svet. Katolíci napríklad rozvíjajú stredovekú tomistickú filozofiu, ktorá je náboženská. Ale označiť ich zato ako "pseudovedcov" je vizitka nedostatku inteligencie.

Ja rozvíjam integrálnu filozofiu dejín, človeka a prírody. Na západe sa to označuje ako *integrálne štúdie* a na slovanskom východe ako *sofiológia*. Tá má svoju metódu, ako ju zadefinovali Komenský, Hurban či Solovjov (Páleš, 2015). Sofiológia je úsilie o integráciu vedy, umenia a náboženstva - či inak povedané zmyslov, rozumu a intuície. Zahŕňa vedu, ale veda tvorí len jeden z jej troch rozmerov. Je to životná filozofia. Ako taká môže byť v najhoršom prípade iba zlou filozofiou, ale nikdy nie pseudovedou, pretože sa ani nevydávala za vedu.

Na obálke každej mojej knihy a na každom prednáškovom plagáte stojí, že som sofiológ. Stálo to priamo v nadpise onoho dokumentu TA3: "Portét matematika a sofiológa Emila Páleša". Ale Horák mi podsúva, že všetko, čo vyslovím, by mala byť veda. Kde a kedy som to prehlásil? Je to lož. Nevyslovená lož, ktorá je predpokladom celej tej falošnej kritiky. Horák klame najviac tým, čo nepovedal. Najväčšie lži sú v pozadí, medzi riadkami - spätne vyplývajú len ako nevyhnutné predpoklady napísaného. Vplynú do podvedomia čitateľa podprahovo, bez vedomej kontroly - a preto neslobodným, zákerným spôsobom.

Odpoveď: Horákovu kritiku je vcelku založená na dezinformácii, že moju filozofiu prezentujem ako vedu. Filozofia nie je veda. Je to myšlienkový systém, uhol pohľadu na svet. Preto existuje veľa filozofií, ale len jedna veda. Na obálkach mojich kníh, na prednáškových plagátoch aj v nadpise portrétu TA3 všade stojí, že som sofiológ. Sofiológia je integrálna filozofia. Ako taká môže byť v najhoršom prípade len zlou filozofiou, ale nikdy nie pseudovedou, pretože sa ani nevydávala za vedu.

20) Skreslené či neúplné tvrdenie: "Úplne najhoršie je, ak sa Páleša z času na čas zastane aj odborná verejnosť."

Zdôvodnenie: V pozadí tejto vety je zavádzajúci obraz, že ja sám stojím mimo odbornej obce a nie som jej súčasťou. Vyzerám v nej ako laik, čo nie je dôverne oboznámený s postupmi vedy a ničím do nej neprispel.

Som bývalý vedecký pracovník SAV, kde som viedol výskumnú úlohu v oblasti umelej inteligencie. Som priekopníkom slovenskej počítačovej lingvistiky a články o nej mi vychádzali v Spojených štátoch ešte za socializmu (Páleš, 1990). Vyučoval som alebo prednášal na pozvanie na viacerých univerzitách doma i v zahraničí. Hoci už nie som zamestnaný na akadémii ani univerzite, som v spojení s kolegami

po celom svete. Odišiel som práve kvôli vede, aby som sa sústredil na prácu a odbremenil od administratívnych a pedagogických povinností.

Horák prehliadol moju odbornú [biografiu](#) aj [bibliografiu](#). Ako pavec sa podľa neho zrejme ocitám na konferenciách a v odborných časopisoch vždy iba omylom a citujú ma tiež iba omylom. Nepostrehol, že som niekedy spoluorganizátorom a spolufinancovateľom vedy - trebárs interdisciplinárneho kolokvia k mojej práci, ktoré sa odohralo na Katedre dejín Komenského univerzity (Daniš, 2004). Keby chcel o mne niečo vedieť, pýtal by sa kolegov, čo so mnou roky spolupracovali - nie tých, čo ma ani nestretli a šíria len klebety.

Odpoveď: Formulácia, že z času na čas sa ma zastane aj odborná verejnosť, vytvára skreslený dojem, ako keby som sám nebol súčasťou vedeckej obce. Som bývalý vedecký pracovník SAV, vyučoval som na niekoľkých univerzitách. Som priekopníkom slovenskej počítačovej lingvistiky a prispel som do vedy viacerými podnetmi, ktoré sa stali súčasťou mainstreamového poznania.

21) Skreslené tvrdenie: *"Perla na záver – ak to náhodou neviete, dejiny počítajú so Slovanmi ako s „vyvoleným národom“, ktorý poniesie faľu morálno-náboženskej obrody."*

Zdôvodnenie: Nikdy som Slovanov neoznačil za "vyvolený národ". Znie to ako dajaký nadradený šovinizmus. Rozprávam len o tom, že každý národ je inak obdarovaný a jeho poslanie spočíva v konštruktívnom zužitkovaní špecifických vlôh. Moje názory na tému Slovanstva sú tu a tu.

Odpoveď: Nikdy som Slovanov neoznačil za "vyvolený národ". Hovorím len o tom, že každý národ je inak obdarovaný a jeho poslanie spočíva v konštruktívnom zužitkovaní špecifických vlôh.

Pramene

- Bingham Ch., Arbogast B., Cornélissen G. G., Lee J. K., Halberg F. (1982): Inferential statistical methods for estimating and comparing cosinor parameters. *Chronobiologia*, vol. 9, p. 397-439.
- Daniš M. (ed., 2004): Paralelné a periodické javy v dejinách. Acta historica posoniensia III., Univerzita Komenského, Bratislava, 2004.
- Fisher R. A. (1929): Test of significance in harmonic analysis. *Proceedings of the Royal Society*, London, Ser. A, vol. 125, 1929, p. 54-59.
- Halberg F. a kol. (2004): Chronoastrobiology: Proposal, nine-conferences, heliomagnetics, transyears, near-weeks, near-decades, phylogenetic and ontogenetic memories. *Biomedicine & Pharmacotherapy*, vol. 58, Supplement 1, October 2004, p. 170.
- Halberg F., Kenner T. (eds., 2009): Proceedings of the symposium *Noninvasive methods in cardiology*. Masaryk University, Brno, 2009, p. 66.
- Komorovský J. a kol. (1997): Religionistika a náboženská výchova. FiF UK a F. R. & G., Bratislava, 1997.
- Koteja P. (2004): The evolution of concepts on the evolution of endothermy in birds and mammals. *Physiological and Biochemical Zoology*, vol. 77, no. 6., November 2004, pp. 1043-50.
- Kroeber A. L. (1969): Configurations of Culture Growth. University of California, Berkeley, 1969.
- McGilchrist I. (2010): The master and his emissary. The divided brain and the making of the western world. Yale University Press, New Haven, 2010.
- McManus C. (2003): Right hand, left hand. The origins of asymmetry in brains, bodies, atoms and cultures. Phoenix, London, 2003.
- Murray C. (2003): Human Accomplishment: The Pursuit of Excellence in the Arts and Sciences, 800BC to 1500. HarperCollins, 2003.
- Páleš E. (1990): Cooperation of Syntax and Semantics in Flexive Languages. *Journal of Experimental & Theoretical Artificial Intelligence*. vol. 2, is. 1, 1990, p. 1-24.
- Páleš E., Mikulecký M. (2004): Periodic Emergence of Great Poets in the History of Arabia & Persia, China and Japan. *Neuroendocrinology letters*, vol. 25, no. 3, June 2004, pp. 169-172.
- Páleš, E. (2004): Angelológia dejín. Synchronicita a periodicita v dejinách, 1. zväzok. Sophia, Bratislava, 2004.
- Páleš E., Mikulecký M. (2006): Periodic Emergence of Great Historians in the History of Ancient Greece, Rome & China. *Comparative Civilizations Review* 54, Spring 2006, p. 53-63.
- Páleš E., Mikulecký M. (2008): 500-Year Periodicity in the History of Ancient Egypt and China. Androgens at Work? *Neuroendocrinology letters*, vol. 29., no. 4, August 2008, pp. 589-597.
- Páleš, E. (2012): Angelológia dejín. Synchronicita a periodicita v dejinách, 2. zväzok. Sophia, Bratislava, 2012.
- Páleš E. (2015): Sophiology as an example of integral science and education. *Spirituality studies*, vol. 1, no. 1., Spring 2015.
- Pearson M. P. (2013): Stonehenge – A New Understanding. Solving the Mysteries of the Greatest Stone Age Monument. Experiment, New York, 2013.
- Shannahoff-Khalsa D. F. (2008): Psychophysiological states. The ultradian dynamics of mind-body interactions. *International review on neurobiology series*, vol. 80, Elsevier, San Diego, 2008.
- Shaw I. (2000): The Oxford History of Ancient Egypt. University Press, Oxford, 2000.
- Schauer, M. (1998): Ultradiane Rhythmik von Indikatoren der Hemisphärendominanz und kovariierender Verhaltensvariablen. Dissertation zur Erlangung des Doktorgrades, Universität Konstanz, 1998.
- Sitek D. (2003): Ancient Egypt. History and Chronology, www.narmer.pl, 2003.
- Sorokin P. A. (1962): Social and Cultural Dynamics. Bedminster, New York, 1962.
- Trithemius J. (1508): De Septem Secundeis, id est, intelligentiis, sive Spiritibus Orbis post Deum moventibus. Sponheim, 1508.
- Xu D., Lu H. a kol. (2014): 500-year climate cycles stacking of recent centennial warming documented in an East Asian pollen record. *Nature*, Scientific Reports 4, article number 3611, 2014.
- Zhu Z., Feinberg J. M. a kol. (2017): Holocene ENSO-related cyclic storms recorded by magnetic minerals in speleothems of central China. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, vol. 114, no. 5, January 2017, pp. 852-857.

ODPOVEĎ EMILA PÁLEŠA NA KOMENTÁR OTAKARA HORÁKA

Odpovedám na komentár Otakara Horáka pod názvom „*VTA3 vyrobili z pseudovedca a ezomudrca Emila Páleša seriózneho vedca*“, ktorý vyšiel 27. marca 2019 v elektronickej verzii Denníka N v rubrike "pseudoveda". Cieľom komentára bolo dokázať, že nie som vedec, ale diletant alebo podvodník. Tam uvedené dôkazy však boli nepravdivé, skreslené, neboli to moje tvrdenia alebo boli presadené do celkom iného významového kontextu. Stručne ich uvádzam na pravú mieru. Podrobné zdôvodnenie a dôkazový materiál sa nachádza na www.sophia.sk/polemiky/dennik-n.

1. Nikdy som nepovedal, že britskí archeológovia predatovali Stonehenge kvôli mne. Ani v portréte na TA3, ani v mojej knihe ani nikde inde to nie je. Briti len potvrdili moje datovanie inou cestou.

2. Archeológovia datujú hlavnú fázu stavby kamenného kruhu Stonehenge do 26. storočia pr. Kr. Mój údaj bol správny. Horák uviedol zastaralé datovanie, ktoré už neplatí.

3. Uviedol som pravdivo, že egyptský Amon bol bohom atmosféry a vetra. Je to názor odborníkov. Citoval som to konkrétne z knihy nášho nestora religionistiky Jána Komorovského.

4. Nie je pravda, že archeológovia dodnes diskutujú o dlhej chronológii Egypta od Flindersa Petrieho. Názor, že prvá dynastia bola založená pred viac než 6000 rokmi, je už sto rokov opustený. Uvádzal som pravdivo dnes ustálený názor, že sa tak stalo zhruba pred 5000 rokmi.

5. Pravdivo som uvádzal, že každý faraón mal meno odvodené od niektorého boha popredného v jeho dobe. Egyptológovia to nepopierajú, naopak, súhlasia s tým.

6. Nenapísal som, že čínsky cisár Š'Chuang-Ti žil na prelome letopočtu. Horák len vytvoril nesprávne čítanie mojej vety tým, že si inak pospájal vetné členy.

7. Nie je pravda, že v mojich článkoch, ktoré Karlova univerzita ocenila cenou Zdeňka Kleina, sa nespomínajú archanjeli. Celé dve strany sú venované viere starých Babylončanov, Egyptanov, Číňanov a Židov, podľa ktorej sa bohovia či archanjeli cyklicky striedajú ako duchovia času. Táto tradícia ma inšpirovala k hypotéze o 500-ročných cykloch a v uvedených článkoch je práve predmetom overovania.

8. Nie je pravda, že lietanie, teplokrvnosť a zamilovanosť som spojil ja sám. Hmyzu rastú krídla pri svadobnom lete, vtáčie letky sa vyvinuli v kontexte pohlavného výberu, teplokrvné živočíchy sa vyznačujú emočnými väzbami a starostlivosťou o potomstvo. Sú to známe poznatky zoológie a evolučnej biológie.

9. Nie je pravda, že odborníci nepoznajú striedavú aktiváciu mozgových hemisfér. Ultradiánne rytmy mozgu sú všeobecne známe a existuje o nich veľké množstvo odbornej literatúry.

10. Existuje aj evidencia, že mozgové pologule sú nerovnako aktívne v dlhých cykloch počas dejín. Zaoberajú sa ňou špičkoví psychiatri z Oxfordu, Londýna a prispel som k nej aj ja. Aj keby sa nakoniec nepotvrdila, bude to stále len neúspešná vedecká, nikdy nie pseudovedecká hypotéza. Nie je dôvod označovať to za pseudovedu.

11. Vážení zoznam tvorivých osobností nie je pochybná, ale štandardná metóda na zostavovanie kriviek tvorivosti v historiometrii. Filozofická tvorivosť v dejinách celosvetovo je maximálna v čase tradične označovanom ako obdobia patróna filozofie, archanjela Michaela. Je to fakt nezávislý od výberu prameňov aj metódy.

12. Nie je pravda, že existencia 500-ročných rytmov sa nepotvrdila. Nezávisle ju potvrdilo aspoň pol tucta špičkových výskumných pracovísk po celom svete. Sám "otec americkej chronobiológie", profesor Franz Halberg osobne to predniesol na Komenského univerzite v Bratislave aj na Masarykovej univerzite v Brne. Potvrdil naše prvenstvo a navrhol, aby sa tieto rytmy volali "cirkasemimilénialne cykly Páleša a Mikuleckého". Ich skúmanie vytýčil ako novú úlohu chronobiológie.

13. Slovným spojením "hmotárska veda" som nenavrhol, aby veda pracovala s nadprirodzenom. Vyjadruje len to, že veda 19. storočia bola podfarbená extrémnym filozofickým materializmom.

14. Horák mylne presadil moje texty z vecného do nadprirodzeného kontextu. Religionistika nie je náboženstvo, ale veda, ktorá skúma náboženstvo. Staroveká náuka o anjeloch a bohoch je pre mňa

predmetom skúmania, a nie predmetom viery. Potvrdil som ju len v empirickom, nie metafyzickom zmysle. V kolektívnom nevedomí ľudstva sa skutočne s istou pravidelnosťou striedajú archetypálne dominanty. Čím je to spôsobené, o tom nepadol zatiaľ žiaden definitívny záver. Testovali sme najmä hypotézu, že periodická slnečná činnosť ovplyvňuje neuroendokrinný systém, a to nie je nadprirodzený faktor. Náboženskú vieru to nevylučuje ani nepotvrzuje.

15. Horákovo tvrdenie, že vo vedeckej obci ma považujú za šarlatána, je veľmi nevyvážené čo do množstva i kvality zdrojov. Zamieňa totiž nezáväzné klebetenie za zodpovedný, odborný diskurz. Uprednostňuje laickú tlač a anonymné zákulisné reči, pod ktoré sa nikto nechce podpísať. A ignoruje kladné posudky či výsledky, ktoré sú oficiálne, overiteľné a zverejnené v recenzovaných odborných časopisoch. Horák pominul vyše pol tučta vedeckých seniorov a viacnásobných profesorov, ktorí sú mojimi recenzentmi a spoluautormi.

16. Profesor Ivan Štampach a ďalší oponenti postupne zmenili svoj postoj na kladný spolu s tým, ako sa moja práca zdokonaľovala.

17. Horák citoval zastaralú kritiku spred desiatich-pätnástich rokov. Neúplne tým informoval čitateľa, pretože väčšina týchto odborných polemík sa časom vyvinula v môj prospech. České hnutie skeptikov mi udelilo anticenu za "pseudovedecký dôkaz existencie anjelov", ale je potrebné dodať, že ja som žiaden taký dôkaz nikdy nepredkladal. Bola to novinárska kačica. Dialóg s českými kolegami sa medzitým stočil k námietkám, ktoré sa už netýkajú pôvodného obvinenia z pseudovedeckosti.

18. Profesor Dohnal vyslovil výhrady, ale len k mojim slovným formuláciám, ktorých som sa na jednom mieste dopustil a viedli k nepochopeniu nášho postupu. Nespochybnil naše matematické metódy, ktoré sú štandardné a garantované špičkovými slovenskými odborníkmi na štatistiku. Jeho pripomienky nemali žiaden dopad na platnosť našich výsledkov.

19. Horákova kritika je vcelku založená na dezinformácii, že moju filozofiu prezentujem ako vedu. Filozofia nie je veda. Je to myšlienkový systém, uhol pohľadu na svet. Preto existuje veľa filozofií, ale len jedna veda. Na obálkach mojich kníh, na prednáškových plagátoch aj v nadpise portrétu TA3 všade stojí, že som sofiológ. Sofiológia je integrálna filozofia. Ako taká môže byť v najhoršom prípade len zlou filozofiou, ale nikdy nie pseudovedou, pretože sa ani nevydávala za vedu.

20. Formulácia, že z času na čas sa ma zastane aj odborná verejnosť, vytvára skreslený dojem, ako keby som sám nebol súčasťou vedeckej obce. Som bývalý vedecký pracovník SAV, vyučoval som na niekoľkých univerzitách. Som priekopníkom slovenskej počítačovej lingvistiky a prispel som do vedy viacerými podnetmi, ktoré sa stali súčasťou mainstreamového poznania.

21. Nikdy som Slovanov neoznačil za "vyvolený národ". Hovorím len o tom, že každý národ je inak obdarovaný a jeho poslanie spočíva v konštruktívnom zužitkovaní špecifických vlôh.

Emil Páleš

ODPOVEĎ EMILA PÁLEŠA NA KOMENTÁR OTAKARA HORÁKA

Odpovedám na komentár Otakara Horáka pod názvom „*V TA3 vyrobili z ezo-mudrca Emila Páleša váženého vedca*“, ktorý vyšiel 8. apríla 2019 v tlačenej verzii Denníka N na strane 14. Cieľom komentára bolo dokázať, že nie som vedec, ale diletant alebo podvodník. Tam uvedené dôkazy však boli nepravdivé, skreslené, neboli to moje tvrdenia alebo boli presadené do celkom iného významového kontextu. Stručne ich uvádzam na pravú mieru. Podrobné zdôvodnenie a dôkazový materiál sa nachádza na www.sophia.sk/polemiky/dennik-n.

1. Nikdy som nepovedal, že britskí archeológovia predatovali Stonehenge kvôli mne. Ani v portréte na TA3, ani v mojej knihe ani nikde inde to nie je. Briti len potvrdili moje datovanie inou cestou.

2. Archeológovia datujú hlavnú fázu stavby kamenného kruhu Stonehenge do 26. storočia pr. Kr. Mój údaj bol správny. Horák uviedol zastaralé datovanie, ktoré už neplatí.

3. Uviedol som pravdivo, že egyptský Amon bol bohom atmosféry a vetra. Je to názor odborníkov. Citoval som to konkrétne z knihy nášho nestora religionistiky Jána Komorovského.

4. Nie je pravda, že archeológovia dodnes diskutujú o dlhej chronológii Egypta od Flindersa Petrieho. Názor, že prvá dynastia bola založená pred viac než 6000 rokmi, je už sto rokov opustený. Uvádzal som pravdivo dnes ustálený názor, že sa tak stalo zhruba pred 5000 rokmi.

5. Pravdivo som uvádzal, že každý faraón mal meno odvodené od niektorého boha popredného v jeho dobe. Egyptológovia to nepopierajú, naopak, súhlasia s tým.

6. Nenapísal som, že čínsky cisár Š'Chuang-Ti žil na prelome letopočtu. Horák len vytvoril nesprávne čítanie mojej vety tým, že si inak pospájal vetné členy.

7. Nie je pravda, že v mojich článkoch, ktoré Karlova univerzita ocenila cenou Zdeňka Kleina, sa nespomínajú archanjeli. Celé dve strany sú venované viere starých Babylončanov, Egyptanov, Číňanov a Židov, podľa ktorej sa bohovia či archanjeli cyklicky striedajú ako duchovia času. Táto tradícia ma inšpirovala k hypotéze o 500-ročných cykloch a v uvedených článkoch je práve predmetom overovania.

8. Nie je pravda, že lietanie, teplokrvnosť a zamilovanosť som spojil ja sám. Hmyzu rastú krídla pri svadobnom lete, vtáčie letky sa vyvinuli v kontexte pohlavného výberu, teplokrvné živočíchy sa vyznačujú emočnými väzbami a starostlivosťou o potomstvo. Sú to známe poznatky zoológie a evolučnej biológie.

9. Nie je pravda, že odborníci nepoznajú striedavú aktiváciu mozgových hemisfér. Ultradiánne rytmy mozgu sú všeobecne známe a existuje o nich veľké množstvo odbornej literatúry.

10. Existuje aj evidencia, že mozgové poglobule sú nerovnako aktívne v dlhých cykloch počas dejín. Zaoberajú sa ňou špičkoví psychiatri z Oxfordu, Londýna a prispel som k nej aj ja. Aj keby sa nakoniec nepotvrdila, bude to stále len neúspešná vedecká, nikdy nie pseudovedecká hypotéza. Nie je dôvod označovať to za pseudovedu.

11. Vážený zoznam tvorivých osobností nie je pochybná, ale štandardná metóda na zostavovanie kriviek tvorivosti v historiometrii. Filozofická tvorivosť v dejinách celosvetovo je maximálna v čase tradične označovanom ako obdobia patróna filozofie, archanjela Michaela. Je to fakt nezávislý od výberu prameňov aj metódy.

12. Nie je pravda, že existencia 500-ročných rytmov sa nepotvrdila. Nezávisle ju potvrdilo aspoň pol tucta špičkových výskumných pracovísk po celom svete. Sám "otec americkej chronobiológie", profesor Franz Halberg osobne to predniesol na Komenského univerzite v Bratislave aj na Masarykovej univerzite v Brne. Potvrdil naše prvenstvo a navrhol, aby sa tieto rytmy volali "cirkasemimilénialne cykly Páleša a Mikuleckého". Ich skúmanie vytýčil ako novú úlohu chronobiológie.

13. Slovným spojením "hmotárska veda" som nenavrhol, aby veda pracovala s nadprirodzenom. Vyjadruje len to, že veda 19. storočia bola podfarbená extrémnym filozofickým materializmom.

14. Horák mylne presadil moje texty z vecného do nadprirodzeného kontextu. Religionistika nie je náboženstvo, ale veda, ktorá skúma náboženstvo. Staroveká náuka o anjeloch a bohoch je pre mňa

predmetom skúmania, a nie predmetom viery. Potvrdil som ju len v empirickom, nie metafyzickom zmysle. V kolektívnom nevedomí ľudstva sa skutočne s istou pravidelnosťou striedajú archetypálne dominanty. Čím je to spôsobené, o tom nepadol zatiaľ žiaden definitívny záver. Testovali sme najmä hypotézu, že periodická slnečná činnosť ovplyvňuje neuroendokrinný systém, a to nie je nadprirodzený faktor. Náboženskú vieru to nevylučuje ani nepotvrzuje.

15. Horákovo tvrdenie, že vo vedeckej obci ma považujú za šarlatána, je veľmi nevyvážené čo do množstva i kvality zdrojov. Zamieňa totiž nezáväzné klebetenie za zodpovedný, odborný diskurz. Uprednostňuje laickú tlač a anonymné zákulisné reči, pod ktoré sa nikto nechce podpísať. A ignoruje kladné posudky či výsledky, ktoré sú oficiálne, overiteľné a zverejnené v recenzovaných odborných časopisoch. Horák pominul vyše pol tučta vedeckých seniorov a viacnásobných profesorov, ktorí sú mojimi recenzentmi a spoluautormi.

16. Profesor Ivan Štampach a ďalší oponenti postupne zmenili svoj postoj na kladný spolu s tým, ako sa moja práca zdokonaľovala.

17. Horák citoval zastaralú kritiku spred desiatich-pätnástich rokov. Neúplne tým informoval čitateľa, pretože väčšina týchto odborných polemík sa časom vyvinula v môj prospech. České hnutie skeptikov mi udelilo anticenu za "pseudovedecký dôkaz existencie anjelov", ale je potrebné dodať, že ja som žiaden taký dôkaz nikdy nepredkladal. Bola to novinárska kačica. Dialóg s českými kolegami sa medzitým stočil k námietkám, ktoré sa už netýkajú pôvodného obvinenia z pseudovedeckosti.

18. Profesor Dohnal vyslovil výhrady, ale len k mojim slovným formuláciám, ktorých som sa na jednom mieste dopustil a viedli k nepochopeniu nášho postupu. Nespochybnil naše matematické metódy, ktoré sú štandardné a garantované špičkovými slovenskými odborníkmi na štatistiku. Jeho pripomienky nemali žiaden dopad na platnosť našich výsledkov.

19. Horákova kritika je vcelku založená na dezinformácii, že moju filozofiu prezentujem ako vedu. Filozofia nie je veda. Je to myšlienkový systém, uhol pohľadu na svet. Preto existuje veľa filozofií, ale len jedna veda. Na obálkach mojich kníh, na prednáškových plagátoch aj v nadpise portréту TA3 všade stojí, že som sofiológ. Sofiológia je integrálna filozofia. Ako taká môže byť v najhoršom prípade len zlou filozofiou, ale nikdy nie pseudovedou, pretože sa ani nevydávala za vedu.

Emil Páleš